

Datum beslissing 4 juni 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven norbertijn van de Abdij [naam], Orde van
norbertijnen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 28 november 2011. Op 22 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van administrator Abdij [naam], [naam].

Tevens is ter griffie een ‘toestemming klacht als steunbewijs’ binnengekomen jegens aangeklaagde.

Op 21 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen, hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw M.L.J. Bomers.
Namens de Abdij is verschenen [naam], voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager woonde met zijn ouders in kasteel [naam] waar de vader van klager [functie] was. Aangeklaagde was kloosterling, lid van de Orde van norbertijnen van de Abdij [naam] en was onder meer in opleiding als archivaris voor de Abdij. In dat kader had hij de opdracht om het archief van kasteel [naam] en de familie [naam] te ordenen en kwam hij frequent op het kasteel. In 1959 vroeg aangeklaagde klager op een gegeven moment mee te gaan naar de archief/- torenkamer van het kasteel. Hij wilde klager inwijden in de geschiedenis van het kasteel en het archief laten zien. In de torenkamer ging aangeklaagde op een gegeven moment achter klager staan, legde zijn hand op zijn schouder en maakte strelende bewegingen over

zijn rug-en onderrug onder het mom van seksuele voorlichting, zoals aangeklaagde hem influisterde. Klager was volkomen verrast door deze handelwijze en had meteen een schaamtegevoel. Kort daarop herhaalde dit voorval zich. Klager was niet op zijn gemak toen hij door aangeklaagde onder dezelfde voorwendselen in de torenkamer werd uitgenodigd. Klager dacht echter niet aan kwade bedoelingen als een priester je wilde inwijden in de geheimen van het kasteel of seksuele voorlichting wilde geven. Opnieuw streelde aangeklaagde klager waarbij hij ditmaal verder ging en uiteindelijk tussen boven- en onderkleding zijn geslachtsdelen betastte. In totaal heeft het seksuele misbruik zich in de torenkamer drie tot vier keer voorgedaan. Omstreeks 1960 stelde aangeklaagde op een gegeven moment voor om rond het kasteel te lopen om klager over de bouwgeschiedenis van het kasteel te vertellen. Op de bank bij de grote beuk begon de voorlichting opnieuw. Aangeklaagde streelde klager en vervolgens betastte hij door het ondergoed heen de geslachtsdelen van klager. Daarop moest klager ook bij aangeklaagde voelen hoe het bij een volwassen man was. Klager werd bij zijn arm/hand gepakt en aangeklaagde trok die onder zijn (open geknoopte) habijt om over zijn ondergoed heen met zijn hand de geslachtsdelen van aangeklaagde te betasten. Klager was heel bang en zijn arm verkrampde. Aangeklaagde probeerde hem gerust te stellen en zei dat hij dit meegemaakt moest hebben om volwassen te worden. Klager verzette zich echter en kon zijn arm bevrijden. In stilzwijgen zijn zij samen teruggelopen naar het poortgebouw, aangeklaagde liep daarna terug naar de Abdij. Klager herinnert zich nog dat aangeklaagde tijdens dit voorval denigrerende opmerkingen maakte over het ondergoed van klager, namelijk dat dit pover was. Het standsverschil tussen hem en aangeklaagde werd hierdoor voor zijn gevoel bevestigd. In de periode daarna bleef aangeklaagde op het kasteel komen en had hij ook contact met de ouders van klager. Dit was verwarrend voor klager. Ook kreeg klager in die tijd nog wiskundeles van aangeklaagde, in die setting is echter niets gebeurd. Klager heeft uit schaamte hierover niet met zijn ouders durven praten

2.2 Klager heeft zich gedurende zijn leven verdiept in culturele en cultuurhistorische verbanden. Dit heeft een positieve invulling gegeven aan zijn leven en hem ontwikkeld tot de persoon die hij is. In zijn functie van secretaris en coördinator van de [naam] in de Abdij van [naam] ontmoette hij aangeklaagde regelmatig omdat hij onder meer beheerder van het kunstpatrimonium was. Dit leidde steeds tot emotionele verwarring bij klager. Enerzijds verafschuwde klager hetgeen hem door aangeklaagde was aangedaan, anderzijds waardeerde klager het archiefwerk van aangeklaagde. Tot aan de dood van aangeklaagde zijn zij elkaar blijven ontmoeten. Uiteindelijk is klager door hetgeen over het misbruik in de media is gekomen, ervan overtuigd geraakt dat hij moet vertellen wat hem is overkomen. Pas in het voorjaar van 2010 heeft klager zijn vrouw verteld wat hem is overkomen. Na een schriftelijke melding aan [naam], zijnde de voorganger van [naam], heeft een gesprek plaatsgevonden. Klager vernam toen dat er meer meldingen tegen andere norbertijnen zijn binnengekomen.

2.3 Klager wil door middel van de klacht erkenning voor hetgeen hem is overkomen en hij wenst (schriftelijke) excuses. Daarnaast wenst hij bekendmaking van het feit dat seksueel misbruik voorkwam binnen de Abdij [naam] en binnen de organisatie van norbertijnen, ook wenst klager bekendmaking ervan op het niveau van de generaal-abt van de orde van norbertijnen in Rome. Klager wenst dat de familie van aangeklaagde op de hoogte wordt gebracht van het seksuele misbruik en dat dit vastgelegd wordt in de biografische documenten van aangeklaagde. Klager wil voorts bereiken dat een gedragscode wordt opgesteld om vast te leggen hoe dient te worden gehandeld bij toekomstige gevallen van seksueel misbruik.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De administrator voornoemd heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde is ingekleed in de orde op [datum], heeft zijn professie afgelegd op [datum] en is op [datum] als priester gewijd. Vaststaat dat aangeklaagde in 1959 deel uitmaakte van de gemeenschap van de Abdij [naam]. Tevens was hij van [jaar] tot [jaar] als docent/surveillant werkzaam op het gymnasium. Naast deze taken vervulde hij eveneens pastorale assistentie in de parochie te [plaats]. In 1958 werd aangeklaagde onverwacht ontheven van zijn functies als leraar op het gymnasium en als assistent in [plaats]. Dit heeft naar alle waarschijnlijkheid te maken gehad met andere meldingen jegens aangeklaagde. De administrator neemt, gelet op de omschrijving van het gebeurde en hetgeen hij inmiddels weet over aangeklaagde, onvoorwaardelijk aan dat het misbruik zoals omschreven door aangeklaagde is gepleegd. Voorts vermeldt hij uitdrukkelijk dat gelet op al hetgeen het laatste jaar bekend is geworden over seksueel misbruik, de Abdij [naam] geen enkel misbruik van kinderen door haar leden zal tolereren en bij enige twijfel zal het betreffende lid zich terug moeten trekken uit alle taken en zal justitie in kennis worden gesteld. De Abdij is bereid de klacht te erkennen en wil haar spijt betuigen c.q. excuses aanbieden voor datgene wat een lid van de Abdijgemeenschap klager heeft aangedaan. Ook biedt de Abdij haar verontschuldiging aan aanklager als de Abdij tekort is geschoten in de begeleiding en opvang, zowel direct na het plegen van het misbruik als in een later stadium. De Abdij is bereid mee te werken aan de uitvoering van de eisen die klager stelt. Dit is ter zitting van de Klachtencommissie bevestigd. De Abdij zal ongeacht de uitkomst van het advies van de Klachtencommissie, het advies aannemen en de daaruit voortvloeiende consequenties nemen. Bij een gegrondverklaring zal de Abdij klager naar redelijkheid tegemoet komen in de geleden schade. Voorts biedt de administrator aan dat wanneer klager behoefte heeft aan verdere begeleiding in het verwerkingsproces zowel door een professionele kracht als door openhartige gesprekken met de huidige leiding van de Abdij, de Abdij daar te allen tijde toe bereid is en zo ruim mogelijk haar medewerking zal verlenen.

4. De beoordeling

4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3. van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3. van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunt de verklaring van [naam] hetgeen door klager is gesteld. Hij heeft verklaard dat aangeklaagde hem seksueel

heeft misbruikt door hem aan te randen. [Naam] heeft toestemming verleend om zijn klacht te laten dienen als steunbewijs in de onderhavige zaak.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een autoriteit.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De administrator heeft daartoe een eerste stap gedaan door ook ter zitting namens de Abdij [naam] het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6 Klager heeft vooralsnog niet verzocht om financiële compensatie. Over het eventuele verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegronde verklaring van de klacht door de administrator van de Abdij kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de administrator van de Abdij [naam] de klacht gegrond te verklaren en al het mogelijke te doen om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 4 juni 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mevrouw drs A.M. van Beelen en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door mr. S. Westerdijk, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.